

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 8 від
«31» липня 2024 р.

АДИКТОЛОГІЯ

СИЛАБУС

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>20</u>	<u>20</u>	<u>80</u>	<u>120</u>	<u>2</u>

1. Загальна інформацію про викладача (лектора, асистента).

Ромаш Іван Романович, кандидат медичних наук, доцент кафедри психології ЗФУУ.

Контактна інформація: e-mail: iromashr@gmail.com

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

На вивчення навчальної дисципліни «Адиктологія» відводиться **120** годин **4** кредити ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 3 семестру на 2-ому курсі навчання.

Програма навчальної дисципліни складається з 3 змістових модулів.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Адиктологія» є складовою частиною дисциплін фахового циклу нормативного блоку підготовки магістрів за спеціальністю 053 «Психологія». Вивчення дисципліни передбачає поглиблення знань про природу, класифікацію, клінічні прояви та психосоціальні наслідки різних форм адиктивної поведінки, а також розвиток навичок діагностики, профілактики та психологічного супроводу осіб з адикціями. Засвоєння курсу спирається на попереднє опанування дисциплін «Клінічна психологія», «Загальна та диференційна психопатологія», а також «Основи психофармакології». Дисципліна є важливим підґрунтям для проходження клінічної практики, здійснення психокорекційної та психотерапевтичної роботи з особами, що мають залежності, і підготовки кваліфікаційної магістерської роботи.

Для ефективного засвоєння дисципліни «Адиктологія» студенти повинні володіти знаннями з таких предметів:

Пререквізити:

- Загальна та диференційна психопатологія – розуміння механізмів залежності та їх психопатологічних проявів.
- Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика – методи оцінки психологічного стану осіб із залежностями.
- Основи психофармакології – знання впливу медикаментозного лікування на процеси адикції.
- Теорії особистості та психологічного розвитку – аналіз особистісних факторів, що впливають на формування залежностей.
- Етичні, практичні та правові засади роботи психолога – забезпечення коректності та професійних стандартів при роботі з людьми, що мають залежності.

Постреквізити:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах і практиках:

- Психологія віктимності та суїцидальності – робота з особами, які мають суїцидальні ризики внаслідок залежності.
- Травмотерапія та кризове консультування – допомога людям, що переживають наслідки адиктивної поведінки.
- Групові методи в психотерапії – використання групових підходів у терапії залежностей.
- Доказова практика в психології і психотерапії – аналіз ефективності адиктологічних втручань.
- Практика під супервізію – застосування набутих навичок у реальній психологічній практиці.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Програма з дисципліни «Адиктологія» призначена для здобувачів освіти закладів вищої освіти України і є складовою частиною Стандарту вищої освіти України. Згідно з навчальним планом підготовки магістрів за спеціальністю 053 «Психологія», вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 2 курсі, на вивчення якої передбачено 120 годин, з них 54 годин аудиторної роботи (лекції та практичні заняття) та 80 годин самостійної підготовки. Дисципліна спрямована на формування у здобувачів професійної компетентності щодо розпізнавання, діагностики, профілактики та психологічного супроводу різних форм адиктивної поведінки.

6. Призначення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Адиктологія» орієнтована на формування у майбутніх фахівців з психології здатності до професійного аналізу причин, механізмів розвитку, клінічних проявів та психологічних особливостей адиктивної поведінки. Особлива увага приділяється вивченню класифікації розладів, пов'язаних із вживанням психоактивних речовин та поведінкових залежностей згідно з МКХ-11, а також розвитку навичок диференційної діагностики, психологічного консультування та профілактичної роботи з особами, які мають адиктивні розлади. Зміст дисципліни відповідає сучасним освітнім стандартам підготовки магістрів за спеціальністю 053 «Психологія» та забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичними аспектами клінічної психології.

7. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Адиктологія» є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про природу, механізми формування, клінічні прояви, динаміку та наслідки адиктивної поведінки. Дисципліна забезпечує засвоєння базових понять адиктології, сучасних міжнародних класифікацій залежностей, принципів діагностики, профілактики, психологічного супроводу та реабілітації осіб з різними формами адикцій, включно з психоактивними речовинами та поведінковими залежностями.

8. Завдання вивчення дисципліни.

Завдання навчальної дисципліни «Адиктологія» спрямовані на формування високого рівня професійної компетентності у здобувачів освіти, здатних ефективно працювати у сфері клінічної, медичної та психологічної допомоги особам з адиктивною поведінкою:

Формування теоретичних знань:

1. Ознайомлення з основними поняттями, концепціями та моделями адиктивної поведінки.
2. Вивчення типології, класифікації та механізмів формування психоактивної та поведінкової залежності.
3. Засвоєння сучасних міжнародних класифікацій адиктивних розладів (МКХ-11, DSM-5), їх нозологічних особливостей.

Розвиток діагностичних навичок:

1. Опанування підходів до виявлення та аналізу ознак адиктивної поведінки.
2. Засвоєння принципів психологічної діагностики, включаючи оцінку мотивації, комплайєнсу та рівня усвідомлення залежності.
3. Розуміння взаємозв'язку адикції з іншими психічними розладами.

Формування практичних умінь:

1. Навчання використанню валідних діагностичних інструментів для виявлення залежності.
2. Формування вмінь проведення психопрофілактичної, психоосвітньої та реабілітаційної роботи з залежними пацієнтами.
3. Розробка та реалізація індивідуальних планів психологічної допомоги.

Забезпечення професійної етики:

1. Усвідомлення специфіки етичної взаємодії з клієнтами, що мають залежність.
2. Дотримання принципів конфіденційності, автономності та професійної відповідальності.

Розвиток міждисциплінарної взаємодії:

1. Формування навичок співпраці з фахівцями суміжних галузей – психіатрами, наркологами, соціальними працівниками.
2. Розуміння місця психолога у міждисциплінарній команді при наданні допомоги особам з адиктивними розладами

Підготовка до науково-дослідної діяльності:

1. Ознайомлення з актуальними напрямками досліджень у галузі адиктології.
2. Формування критичного мислення та навичок аналізу наукових джерел.
3. Підготовка до розробки науково-практичних проектів з профілактики та подолання залежностей.

8.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Адиктологія» здобувач освіти повинен

Знати:

- основні поняття, класифікації та категоріальний апарат, пов'язаний з адиктивною поведінкою;

- типологію хімічних та нехімічних залежностей, їх психофізіологічні, психологічні та соціальні особливості;
- етапи розвитку адиктивної поведінки, механізми формування залежності;
- чинники ризику виникнення адикцій: біологічні, психологічні, соціокультурні;
- особливості вікової динаміки проявів залежної поведінки;
- сучасні стратегії профілактики, діагностики, лікування та реабілітації при хімічних та нехімічних формах залежностей;
- принципи міждисциплінарного підходу в роботі з адиктивними розладами.

Уміти:

- виявляти та класифікувати прояви адиктивної поведінки у клінічному й субклінічному вимірі;
- проводити психодіагностичну оцінку схильності до розвитку залежностей;
- аналізувати індивідуальні та середовищні фактори ризику щодо формування адикцій;
- застосовувати знання щодо профілактики, раннього втручання, мотиваційного консультування при залежностях;
- розробляти індивідуальні й групові профілактичні програми для осіб з ризиком розвитку адиктивної поведінки;
- співпрацювати з фахівцями інших галузей (медицина, соціальна робота, освіта) в межах мультидисциплінарної допомоги залежним особам;
- дотримуватись етичних норм та принципів професійної діяльності при роботі з людьми, які мають адиктивну поведінку.

9. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Адиктологія» складається з трьох змістовних модулів:

Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти адиктивної поведінки

Тема 1. Адиктологія як галузь наукового знання

Розглядаються предмет, завдання, об'єкт та методи адиктології. Аналізується її місце серед інших наук — клінічної психології, психіатрії, соціології. Визначається актуальність адиктологічних досліджень у сучасному суспільстві.

Тема 2. Адиктивна поведінка як одна з форм девіантної поведінки. Загальна характеристика адиктивної поведінки, закономірності розвитку

Описуються основні форми та етапи розвитку адиктивної поведінки. Аналізуються психологічні механізми, що лежать в її основі. Розглядаються межі між нормативною та патологічною поведінкою.

Тема 3. Фактори ризику розвитку адиктивної поведінки

Вивчаються біологічні, психологічні, соціальні та культурні чинники, що підвищують імовірність формування залежностей. Акцентується роль родини, середовища, особистісних характеристик.

Тема 4. Вікові аспекти адиктології.

Аналізуються особливості прояву і динаміки адиктивної поведінки в різні вікові періоди — дитячий, підлітковий, юнацький, дорослий вік. Обговорюється роль вікових криз і психологічної незрілості в уразливості до адикцій.

Змістовий модуль II. Основні форми хімічних залежностей та їх профілактика

Тема 5. Механізми формування хімічної залежності

Розглядаються нейробіологічні, психофармакологічні та психологічні процеси, які лежать в основі виникнення залежності від психоактивних речовин.

Тема 6. Алкогольна залежність.

Описуються клініко-психологічні характеристики алкогольної залежності, стадії її формування, типові патопсихологічні зміни, вплив на соціальне функціонування.

Тема 7. Токсикоманія.

Вивчаються форми токсикоманії, психічні та фізіологічні наслідки зловживання інгаляційними речовинами, особливості перебігу та соціальна небезпека.

Тема 8. Наркоманія як соціально-психологічне явище.

Аналізується феномен наркоманії в контексті індивідуальних і соціальних детермінант. Розглядається психологічний портрет наркозалежної особистості.

Тема 9. Профілактика та лікування хімічної залежності.

Описуються стратегії первинної, вторинної та третинної профілактики. Вивчаються сучасні підходи до психологічної допомоги та реабілітації залежних осіб.

Змістовий модуль III. Нехімічні залежності

Тема 10. Харчова залежність.

Розглядаються анорексія, булімія, компульсивне переїдання як форми адиктивної поведінки. Аналізується психологічна динаміка харчових залежностей.

Тема 11. Технологічні адикції

Вивчаються залежність від інтернету, соціальних мереж, комп'ютерних ігор. Описуються симптоми, психологічні наслідки та профілактичні підходи.

Тема 12. Патологічна схильність до азартних ігор

Розглядається гемблінг-залежність: механізми формування, клінічні ознаки, психосоціальні наслідки.

Тема 13. Соціально-прийнятні форми нехімічних залежностей

Аналізуються трудовголізм, шопоголізм, релігійна та спортивна адикція як приховані форми поведінкової залежності.

Тема 14. Міжособистісна залежність. Співзалежність

Описуються психологічні ознаки міжособистісної залежності, механізми формування співзалежних відносин у сім'ї, особливості психокорекційної роботи.

Тема 15. Огляд діагностичних та психотерапевтичних підходів в адиктології

Розглядаються методи діагностики адикцій та ефективні психотерапевтичні інтервенції: когнітивно-поведінкова терапія, мотиваційне інтерв'ю, групова терапія.

10. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів, лекційних тем і тем практичних занять	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л.	п. с.	с.р.	Контр. Заходи.
1	2	3	4	5	
Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти адиктивної поведінки					
Тема 1. Адиктологія як галузь наукового знання	9	2	1	6	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 2. Адиктивна поведінка як одна з форм девіантної поведінки. Загальна характеристика адиктивної поведінки,закономірності розвитку	9	2	1	6	
Тема 3. Фактори ризику розвитку адиктивної поведінки	9	2	1	6	
Тема 4. Вікові аспекти адиктології	9	2	1	6	
<i>Разом за змістовним модулем 1.</i>	<i>36</i>	<i>8</i>	<i>4</i>	<i>24</i>	
Змістовий модуль II. Основні форми хімічних залежностей та їх профілактика					
Тема 5. Механізми формування хімічної залежності	8	1	1	6	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 6. Алкогольна залежність	7	1	1	5	
Тема 7. Токсикоманія	7	1	1	5	
Тема 8. Наркоманія як соціально-психологічне явище	7	1	1	5	
Тема 9. Профілактика та лікування хімічної залежності	7	1	1	5	
<i>Разом за змістовним модулем 2.</i>	<i>36</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>26</i>	
Модуль III. Нехімічні залежності					
Тема 10. Харчова залежність	7	1	1	5	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 11.Технологічні адикції	7	1	1	5	
Тема 12. Патологічна схильність до азартних ігор	7	1	1	5	
Тема 13. Соціально-прийнятливі форми нехімічних залежностей.	8	1	2	5	
Тема 14. Міжособистісна залежність. Співзалежність.	8	1	2	5	
Тема 15: Огляд діагностичних та психотерапевтичних методів при залежній поведінці.	9	2	2	5	
<i>Разом за змістовним модулем 3.</i>	<i>46</i>	<i>7</i>	<i>9</i>	<i>30</i>	
Залік	2		2		
Усього, годин	120	20	20	80	

11. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Адиктологія як галузь наукового знання	6
2	Тема 2. Адиктивна поведінка як одна з форм девіантної поведінки. Загальна характеристика адиктивної поведінки,закономірності розвитку	6
3	Тема 3. Фактори ризику розвитку адиктивної поведінки	6
4	Тема 4. Вікові аспекти адиктології	6
5	Тема 5. Механізми формування хімічної залежності	6

6	Тема 6. Алкогольна залежність	5
7	Тема 7. Токсикоманія	5
8	Тема 8. Наркоманія як соціально-психологічне явище	5
9	Тема 9. Профілактика та лікування хімічної залежності	5
10	Тема 10. Харчова залежність	5
11	Тема 11. Технологічні адикції	5
12	Тема 12. Патологічна схильність до азартних ігор	5
13	Тема 13. Соціально-прийнятливі форми нехімічних залежностей.	5
14	Тема 14. Міжособистісна залежність. Співзалежність.	5
15	Тема 15. Огляд діагностичних та психотерапевтичних методів при залежній поведінці.	5
Всього		80

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. American Psychiatric Association. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-5-TR). — Washington, DC: American Psychiatric Publishing, 2022.
2. World Health Organization. ICD-11 for Mortality and Morbidity Statistics (Version 2023). — WHO, Geneva, 2023.
3. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: Навч. посіб. для студ. мед. ЗВО, інтернів, сімей. лікарів. — 2-ге вид. / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва та ін. — К., 2023. — 343 с., 60 × 90 1/16, тв. пал.,
4. Робота з тяжкими психічними захворюваннями: посібник для клінічної практики : пер. 3-го англ. від. / Кетрін Гембл, Джефф Бреннан; наук. редактор. пер. Олена Венгер. - К., 2024. - 295 с., тв. пал.,
5. Вступ до психіатрії: пер. 7-го англ. вид. / Дональд В. Блек, Ненсі К. Андреасен; наук. ред. пер. Ганна Кожина. — К., 2024. — XVIII, 597 с., тв. пал.,
6. Нейропсихіатрія та поведінкова неврологія: пер. 3-го вид. / ред.: Джон Дж. Баррі, Сепіде Н. Баджестан, Джеффри Л. Каммінгс, Майкл Р. Трімбл; наук. ред. пер. Борис Михайлов. — К., 2024. — XXII? 361 с., тв. пал.

Додаткові:

1. Peele, S. *The Meaning of Addiction: Compulsive Experience and Its Interpretation*. — Lexington Books, 1998.
2. Mate, G. *In the Realm of Hungry Ghosts: Close Encounters with Addiction*. — Toronto: Knopf Canada, 2008.
3. West, R. *Theory of Addiction*. — 2nd ed. — Oxford: Wiley-Blackwell, 2013.
4. Larkin, M., Griffiths, M. D. *Addiction and the Brain: Development, Not Disease*. // *Addiction Research & Theory*, 2002; 10(3): 281–292.
5. Heather, N., Segal, G. *Addiction and Choice: Rethinking the Relationship*. — Oxford University Press, 2017.
6. Український інститут дослідження залежностей. *Методичні рекомендації з діагностики та профілактики адиктивної поведінки серед молоді*. — Київ: УІДЗ, 2021.

Інтернет-ресурси

1. Електронні ресурси ЗФУУ: <https://repo.usfu.edu.ua/home>
2. Національна служба здоров'я України (НСЗУ) – <https://nszu.gov.ua>
3. Центр громадського здоров'я МОЗ України – <https://phc.org.ua>
4. National Institute on Drug Abuse (NIDA) – <https://nida.nih.gov>
5. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) – <https://www.emcdda.europa.eu>

13. Контроль і оцінка результатів навчання

13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація

Методи контролю: поточний, підсумковий.

При оцінюванні знань здобувача освіти приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування (комп'ютерне), письмові роботи, контроль практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Він містить: опитування, співбесіду, відповіді на питання, комп'ютерне тестування, виступ з доповіддю, захист рефератів.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці вивчення дисципліни у вигляді диференційованого заліку.

13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти. При оцінюванні навчальної діяльності здобувача освіти необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ “**ВІДМІННО**” отримує здобувач освіти, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому здобувач освіти не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми

навичками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ “ДОБРЕ” отримує здобувач освіти, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навичками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ “ЗАДОВІЛЬНО” отримує здобувач освіти, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навиків або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ “НЕЗАДОВІЛЬНО” отримує здобувач освіти, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Таблиця конвертації середньої арифметичної в кількість балів ECTS

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
1	2	3	4
4,93-5,0	60	3,90-3,85	44
4,87-4,80	59	3,84-3,78	43
4,81-4,73	58	3,77-3,72	42
4,74-4,69	57	3,71-3,66	41
4,68-4,60	56	3,65-3,59	40
4,61-4,56	55	3,58-3,53	39
4,55-4,49	54	3,52-3,46	38
4,48-4,43	53	3,45-3,40	37
4,42-4,36	52	3,39-3,33	36
4,35-4,30	51	3,32-3,27	35
4,29-4,24	50	3,26-3,20	34
4,23-4,17	49	3,19-3,14	33
4,16-4,11	48	3,13-3,07	32
4,10-4,04	47	3,06-3,01	31
4,03-3,98	46	3,0	30
3,97-3,91	45		

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають здобувачів освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за

мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 20 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється здобувачам освіти, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється здобувачам освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Здобувачі освіти які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають пройти повторне навчання з відповідного розділу. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

14. Політика навчальної дисципліни

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;
- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.

- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Здобувач освіти має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.